

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Huszonöt év az újságok hirdetéscinél tükrében*

Forrás: .....

1935. III.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

659.1

Hely

Idő

"1935"

Személy

Helyszám

Huszonöt év az újságok hirdetéscinél tükrében

Mi érdekelte Budapestet negyedévszázad előtt

A chicagói világiállításnak volt egy paviliónja, amelynek homlokzatán ez a cím szolgált magyarázatul: *Huszonöt év a civilizáció fejlődésének történetéből*. Ami bent a paviliónban látható volt, az szemléltetően illusztrálta azt a tempót, amellyel a civilizáció negyed évszázad alatt az ember kényelme és boldogulása érdekében rohant előre. Mert civilizáció az, ha a szájvíz tökéletesedik és olcsóbbá lesz, az autó kényelmesebb és gyorsabb, a közlekedés egyszerűbb, — szóval az élet minden vonalán megtaláljuk az emberi agyvelőnek azt az erőfeszítését, amelyet összegezve civilizációnak nevezünk.

A hirdetés a civilizáció hangtölcésére — mondotta ugyancsak a chicagói világiállítás alkalmából Ford, akinél kevés ember lehet illetékesebb a hirdetés és eladás kérdésében. Valóban a hirdetés visszatükrözi egy társadalmi réteg, sőt egy kor igényeit, szükségleteit, testi és szellemi téren egyaránt. Huszonöt esztendő már olyan távlat, amely alkalmas a szükségletek és igények növekedésének vagy változásának lemérésére. Kicsiben ugyanarra a feladatra vállalkoztunk, mint a chicagói kiállítás népszerű paviliónja, akkor, amikor negyed évszázadra visszamenően szemelvényeket küzlünk a magyar újsághirdetés kolumnáiról.

Huszonöt év! Tehát 1910 márciusa. Úgy érezzük magunkat, mint a felfedező, aki műszerekkel felszerelve, izgalmas expedíciónak vág neki valami ismeretlen területre. A kaland valóban izgató és túlszárnyal minden várakozást.

A színház, az autó és a kozmetika

Először is: kozmetika. Féloldalas hirdetésekben hozza a közönség tudomására egy akkor népszerű kozmetikai intézet, hogy „archajakat végleg csak villannyal lehet eltávolítani. Ezen kezelés teljesen ártalmatlan, semmi néven nevezendő utánnymot nem hagy”. A műintézet rövid virágzás után megszűnt, a közönség egyszerűen nem hitt a villannyal való szőrtelenítésben. Hóbortos aszszonyoknak tartották az olyat, aki a depilációval próbálkozott, sőt nem lehetetlen, hogy kissé a jóhír rovására is ment az ügyesni. Amint tudjuk, az idő teljes mértékben igazolta a villannyal való szőrtelenítés eljárását.

Udvári fogász ajánlkozik, hogy „törött fog sorok javítása, átdolgozása megvárható vagy postafordultával elküldhető”. A Phönix autó

gyár autobuszokat ajánl hatóságok, szállodáik, fürdőtelepek, vállalkozások figyelmébe. Az autobuszt akkor még megbámulták, amint végigdöcögött az Andrássy úton. Nem csoda, hogy a vállalkozók figyelmébe kellett ajánlani. Érdekes a *Feltalálók Útnutatója* című fontos könyv is, amely úgy látszik a rendkívüli virágzó feltalálóiipart igazítja útba és látja el tanácsokkal. Egy grammofongyárt eldicsekszik azzal, hogy *beszélőgépei tölcés nélkül is közvetítik a hangot*. Korunk csodája! — hangzik a hirdetés vezérmotívuma, amely erről a technikai szenzációról számol be.

A *Jardin de Paris* új *Lehár*-operettet hirdet, a *Sikkos herceg*-et. Főszereplői Németh Juliska, Vendrey Ferenc, Lenkeffy Ica és Sajó Géza. Halad a korrall „Nagy Endre Cabaret”-je is, amely új műsorában bemutatja a *Badacsonyi szüret* című daljátékát, Kisfaludy Sándor dalaival. A Vigszínházban *Trilby* a sláger, a Király Színházban a *János vitéz* vonz telt házakat, a Nemzeti Színházban az *Aranyember* megy, a Magyar Színházban pedig a „Gyerünk csak” című „látványossági revü” igyekszik Párizs mondain világát imitálni.

Igy áll a színház 1910 tavaszán.

Úgy látszik, a kövérség már huszonöt év előtt is fájdalmas problémája volt a hölgy közönségnek. Legalább is erre vall a „*Az ártalmas zsírral*” kezdetű hasábhirdetés, amely azután így folytatja: „*Ha Ön túlkövére, úgy ajánlatos, ha idejékorán a hirtelen ismertté vált és kitűnően hasznos Reaktol segítségével testsúlyának könnyebbé tételére gondoskodik.*” A szöveg hirdetés mellett szemléltető ábra igyekszik rábírnai a hölgyközönséget a Reaktol használatára. Egy terjedel-

mes hölgy mellett egy karcsú, szilidtermetű leányka mutatja be a Reaktol csálhatatlan hatását. Alatta a szöveg, nehogy tévedni lehesse: *Használat előtt és használat után.*

Megismerkedünk a *Juno* fűző előnyeivel, amely elől és oldalt haicsont és *planchett* nélkül is megóvja a hölgyek vonalait és *kellő molettságról gondoskodik*. Hajóstársaság lelkendezik, hogy gyorsjáratú csavarosgőzősei már 9—10 nap alatt megteszik az

utat Gibraltár és New York között. Férfiak öröme! — hangzik a következő sokat sejtető hirdetés, amelyről azonban kiderül, hogy a Berson cipósarokról van szó.

Ön gondatlanul élhet! — kecsgetet félarasos betűkkel egy biztosító intézet, de a feltételekből az derül ki, hogy csak meghalni lehet nyugodtan, mert családunkat nem tesszük ki nélkülözéseknek halálunk után. Egy magánnyomozó iroda ajánlkozik „*kényes ügyek elintézésére, diszkret ügyek lebonyolítására.*” *Hogymit ért ez alatt?* Nos, hát elvállal „*kutatásokat házassági és örököségi ügyekben, bizonyítékok beszerzését, liaisonok felderítését.*” A cég törvénytékileg be van jegyezve.

A szépség hatalma

Az embert sok meglepetés éri. Megtudjuk például, hogy mindnyájan ellenállhatatlanul hódítók lehetünk „*korra és társadalmi osztályra való tekintet nélkül*” 2 korona 50 fillér beküldése ellenében. Tudniillik ennyi az ára a *Társalgás Művészete vagy Ellenállhatatlanság Titka* című könyvnek, amely „*üriember számára nélkülözhetetlen és gyors rangbéli emelkedést biztosít.*” Kár, hogy az értékes kiadvány azóta elfogyott.

„A szépség gazdagság: a szépség hatalom!”
— hirdeti az egyik szépítőintézet, majd rögtön hozzáteszi, hogy „e legnagyobb kincset elérni csakis a Schaffer Róza asszony által feltalált szépítőszernek sikerült”. A szöveg felsorolja a szépítőszerket, amelyeknek segítségével a szépség birtokába juthatunk. Tehát: álikötő az alaktalan tokaképződés megakadályozására. Homlokkötő márványszerűségű homlok előidézésére. Ideal cream rózsás arcbőr elősegítésére. És így tovább...

Végül a legjellemzőbbet. Egy leleményes munkaközvetítő magániroda hirdeti, hogy „előjegyzéseket gépirónőkre díjmentesen elfogadunk”. Micsoda boldog korszak, amikor — mint a hirdetésből megtudjuk —: „*Főnökök ezrei hiába várnak gyakorolt gépirónőkre.*” A főnökök csak előjegyzés útján juthatnak gépirónőhöz.

Veszélyes játék ez a multban való kalandozás. Az ember elégedetlenül csapja össze a befűzött hirlapkötetet és arra gondol, milyen jó lett volna ugyanezt a cikket huszonöt év előtt megírni...